U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **J.S.**, zast. JUDr. Alexandrem Belicou, advokátem, se sídlem Smetanovo náměstí 7, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 8. 3. 2011, č. j. 72 Cad 136/2009 - 176,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Alexandru Belicovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 1600 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalovaná ve výrokové části rozhodnutí ze dne 18. 6. 2009, č. j. X, podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění"), a s přihlédnutím k čl. 45 a čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. 6. 1971, o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství (dále jen „nařízení"), přiznala žalobci od 16. 3. 2007 starobní důchod ve výši 490 Kč měsíčně s tím, že jej podle nařízení vlády č. 256/2007 Sb. zvýšila od ledna 2008 na částku 521 Kč měsíčně, podle nařízení vlády č. 211/2008 Sb. jej zvýšila od srpna 2008 na částku 610 Kč měsíčně a podle nařízení vlády č. 363/2008 Sb. jej zvýšila od ledna 2009 na částku 619 Kč měsíčně.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná popsala, jakým způsobem postupovala při výpočtu výše starobního důchodu stěžovatele. Dále uvedla, že stěžovatel splňuje podmínky nároku na starobní důchod ke dni 16. 1. 2007, a proto mu nenáležel plný

invalidní důchod. Jeho výplatu tak žalovaná odnímá od běžné splátky a přeplatek nevykazuje.

V žalobním řízení žalobce uvedl, že je nemocný starší člověk, většinu prostředků vydává za léky a lékaře a v důsledku uvedeného rozhodnutí žalované by se jeho měsíční příjem snížil přibližně o 150 zlotých. Proto žádá o ponechání invalidního důchodu, tak jako mu to umožnil polský nositel důchodového pojištění.

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 8. 3. 2011, č. j. 72 Cad 136/2009 - 176, rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2009, č. j. X, zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že žalobou napadeným rozhodnutím byl žalobci odňat plný invalidní důchod a přiznán důchod starobní. Toto se však uvádí v odůvodnění rozhodnutí žalované. Jeho výrokem byl totiž stěžovateli pouze přiznán starobní důchod, přičemž odnětí plného invalidního důchodu výrok vůbec neobsahuje. Žalovaná tak odňala žalobci plný invalidní důchod a jeho výplatu, aniž tak učinila zákonným způsobem. Navíc výrok žalobou napadeného rozhodnutí je v rozporu s jeho odůvodněním, v důsledku čehož je rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, k čemuž je soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Z tohoto důvodu krajský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil, v dalším řízení žalované uložil znovu rozhodnout o žádosti žalobce o starobní důchod a přitom ji zavázal právním názorem, podle něhož je rozhodnutí žalované nezákonné pro vady spočívající v rozporu mezi jeho výrokem a odůvodněním.

Dále krajský soud pro doplnění uvedl, že žalovaná vezme v dalším řízení v potaz i ustanovení § 58 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje souběh nároků na více důchodů. Toto ustanovení bude žalovaná podle krajského soudu aplikovat podle konkrétních aktuálních podmínek v souzené věci, majíce na zřeteli volbu žalobce, který v soudním řízení správním jednoznačně trval na výplatě plného invalidního důchodu. V této souvislosti krajský soud poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2010, č. j. 4 Ads 151/2009 - 171.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě blanketní kasační stížnost. V doplnění kasační stížnosti pak uvedla, že tak činí z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti namítla, že žalobci k jeho žádosti podané u polského nositele pojištění přiznala ode dne 7. 5. 2007 plný invalidní důchod. K tomuto dni již sice žalobce dosáhl důchodového věku, avšak nezískal potřebných 25 let pojištění, a proto nesplnil druhou podmínku pro přiznání starobního důchodu. O něho požádal prostřednictvím polského nositele pojištění dne 20. 2. 2009. Při vyřizování této žádosti byla polským nositelem pojištění doložena další doba pojištění v Polsku, v důsledku čehož žalobce získal potřebnou dobu pojištění ke dni dosažení důchodového věku (16. 1. 2007) a splnil tak i druhou podmínku pro přiznání starobního důchodu. Dodatečně tedy bylo zjištěno, že žalobce splnil podmínky nároku na starobní důchod ještě před přiznáním

plného invalidního důchodu a nemohl mu tak vzniknout nárok na tuto dávku v invaliditě. K datu vzniku plné invalidity totiž nesplnil všechny podmínky uvedené v § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť ke dni vzniku plné invalidity splnil podmínky nároku na starobní důchod. Vzhledem k této skutečnosti byl žalobci přiznán od 16. 3. 2007 starobní důchod a plný invalidní důchod mu byl odňat od nejbližší splátky. Výplata starobního důchodu byla zařízena od 1. 7. 2009, tedy od odnětí plného invalidního důchodu. Přeplatek přitom nebyl vykázán, ačkoliv byl plný invalidní důchod vyšší. V rozhodnutí o přiznání starobního důchodu však došlo k pochybení, neboť v jeho výroku nebyl žalobci odňat plný invalidní důchod, ačkoliv byla tato změna provedena. Informace o odnětí plného invalidního důchodu byla obsažena pouze v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobce v žalobě nesouhlasil s překvalifikováním invalidního důchodu na důchod starobní, neboť v důsledku něho došlo ke snížení jeho příjmů. Nicméně žalobce uplatnil žádost o starobní důchod a tím projevil svou vůli se stát poživatelem této dávky, přestože mu již byl přiznán plný invalidní důchod. Při posuzování žádosti žalobce o starobní důchod bylo zjištěno, že mu nikdy nárok na plný invalidní důchod nevznikl. Z tohoto důvodu nikdy nedošlo k souběhu nároků na výplatu více důchodů, a proto v dané věci nebylo možné aplikovat ustanovení § 58 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje souběh důchodů a umožňuje vyplácení vyššího z nich. Pojištěnec si přitom nemůže sám zvolit, jakou dávku důchodového pojištění chce pobírat, jestliže pro přiznání takové dávky nesplnil zákonné podmínky. Závazný právní názor obsažený ve zrušujícím rozsudku krajského soudu proto není správný a odporuje znění § 58 zákona o důchodovém pojištění. Skutečnost, že žalobou napadené rozhodnutí se projevilo negativně ve vztahu k výši důchodu žalobce, nemůže ovlivnit správnou aplikaci zákona o důchodovém pojištění a vést k přiznání dávky důchodového pojištění, na kterou nevznikl právní nárok.

S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 8. 3. 2011, č. j. 72 Cad 136/2009 - 176, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že souhlasí se zrušujícím výrokem i odůvodněním rozhodnutí krajského soudu. Výrok žalobou napadeného rozhodnutí totiž není určitý a srozumitelný a jeho odůvodnění s ním není v souladu. Nelze totiž uvést v odůvodnění to, co výroková část rozhodnutí neobsahuje. V řízení před stěžovatelkou trval na výplatě invalidního důchodu. Ta má proto v souzené věci vzít na zřetel jeho volbu mezi důchody, jak naznačil krajský soud, poté vydat nové rozhodnutí a jeho výrok náležitě odůvodnit. Zrušující rozhodnutí soudu je tedy po skutkové a právní stránce správné a kasační stížnost není důvodná.

Z těchto důvodů navrhl žalobce zamítnutí kasační stížnosti.

V posuzované věci dospěl krajský soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť jeho výroková část toliko přiznávající žalobci starobní důchod je v rozporu s jeho odůvodněním, podle něhož byl žalobci kromě přiznání starobního důchodu zároveň odňat plný invalidní důchod. Jen z tohoto důvodu krajský soud rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm žalovanou

zavázal pouze právním názorem, podle něhož je žalobou napadené rozhodnutí nezákonné pro vady spočívající v rozporu mezi jeho výrokem a odůvodněním.

Proti uvedenému důvodu napadeného rozsudku, na němž je toto zrušující rozhodnutí krajského soudu postaveno a které je pro žalovanou v dalším řízení závazné, však stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti nikterak nebrojila. Dokonce uznala, že se v rozhodnutí o přiznání starobního důchodu dopustila pochybení, neboť v jeho výroku neodňala žalobci plný invalidní důchod a zmínku o této změně, která byla realizována, učinila pouze v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka namítla jen naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., k němuž mělo dojít nesprávným posouzením právní otázky krajským soudem ve vztahu k § 58 zákona o důchodovém pojištění. Úvahu o možné aplikaci tohoto ustanovení však krajský soud učinil toliko *obiter dictum*, tedy nad rámec vlastních rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku. V něm totiž krajský soud nezaujal právní názor, že žalovaná porušila § 58 zákona o důchodovém pojištění, když žalobci neponechala plný invalidní důchod převyšující jeho starobní důchod. Z takového důvodu krajský soud žalobou napadeného rozhodnutí nezrušil a právním názorem o nutnosti ponechání plného invalidního důchodu stěžovateli nezavázal žalovanou v dalším žalobním řízení. V posuzovaném případě tedy sice stěžovatelka formálně namítala důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., avšak věcně pod toto ustanovení nepodřadila žádné konkrétní tvrzení týkající se právního posouzení vlastního rozhodovacího důvodu kasační stížností napadeného rozsudku, pro který krajský soud zrušil rozhodnutí žalované. Ve vztahu k důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., na který stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti rovněž poukázala, pak dokonce nebylo uvedeno vůbec žádné tvrzení.

Lze tedy shrnout, že stížnostní námitku zpochybňující závěr o možnosti aplikace § 58 zákona o důchodovém pojištění, který učinil krajský soud mimo rámec důvodů, pro které rozhodnutí žalované zrušil, nemohou být uznány za důvod kasační stížnosti. Brojí-li tedy stěžovatelka v kasační stížnosti proti důvodům rozsudku krajského soudu, jež nejsou pro žalovanou závazné a jež nebyly podkladem pro zrušující výrok napadeného rozsudku, jde o jiné důvody kasační stížnosti než ty, které jsou v § 103 s. ř. s. uvedeny. Taková kasační stížnost je proto podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. Ke stejnému závěru ostatně dospěl Nejvyšší správní soud i v usnesení ze dne 21. 11. 2007, č. j. 8 As 52/2006 - 74, které bylo publikováno pod č. 1655/2008 Sb. NSS.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 104 odst. 4 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. kasační stížnost pro nepřípustnost odmítl. S ohledem na tento výsledek pak podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 7. 10. 2010, č. j. 72 Cad 136/2009 - 132, byl žalobci ustanoven zástupcem advokát JUDr. Alexander Belica. Ustanovený advokát je pak oprávněn zastupovat žalobce také v řízení o kasační stížnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikované pod č. 1460/2008 Sb. NSS). V takovém případě jeho

hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát (§ 120 a § 35 odst. 8 věta první s. ř. s.). Nejvyšší správní soud pro ustanovenému zástupci žalobce přiznal odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v celkové výši 1600 Kč, která se skládá z částky 1000 Kč za dva úkony právní služby po 500 Kč [další porada s klientem přesahující jednu hodinu a podání vyjádření ke kasační stížnosti podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů] a z částky 600 Kč za dva s nimi související režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) Tato částka bude ustanovenému zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Nejvyšší správní soud rozhodl o věci samé, a proto se již nemusel zabývat návrhem stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. února 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu